

APYLINKIŲ TEISMŲ TEISĖJŲ SAJUNGA

Asociacija, Laisvės a. 17, LT-35200 Panevėžys, kodas 302201581, tel. 8 (45) 502165, faks. 8 (45) 581448,
el. p. vytautas.kriksciunas@teismas.lt,
duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre

Teisėjų tarybai,
L.Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius

2009-02-23, be Nr.

Dėl socialinių garantijų teisėjams dirbant viršvalandžius, nedarbo ir švenčių dienomis

Teisėjo socialinio (materialinio) pobūdžio garantijų apsauga yra viena iš konstitucinio teisėjų ir teismų nepriklausomumo principo užtikrinimo garantijų, todėl bet kokie mėginimai mažinti teisėjo atlyginimą ar kitas socialines garantijas arba teismų finansavimo ribojimas traktuotini kaip kėsینimasis į teisėjų ir teismų nepriklausomumą (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 28 d. nutarimas).

Priėmus LR Teisėjų atlyginimo įstatymą buvo visiškai panaikintas mechanizmas, kurio pagrindu buvo kompensuojama teisėjams už savaitgalių ir švenčių dienomis dirbtą laiką, tokiu būdu yra nustatytas LR Darbo kodekso neatitinkantis reglamentavimas.

LR Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 str. 1 d. numato, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Ji mokama neviršijant atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme teismui nustatytų asignavimų darbo užmokesčiui.

2009 m. balandžio 24 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-71-(7.1.2) patvirtino Pavyzdinio vienkartinių priemokų teisėjams mokėjimo tvarkos aprašo 10 punktą numato, jog teismo pirmininkas nustato ir skiria vienkartinę priemoką, atsižvelgdamas į teismui skirtų darbo užmokesčio asignavimų dydį.

Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų ir 2009 m. lapkričio 30 d. Teisėjų tarybos nutarimu 13P-170-(7.1.2), Lietuvos Respublikos apylinkių teismams yra nustatytas faktinių poreikių neatitinkantis finansavimas, tame tarpe ir per maži asignavimai darbo užmokesčiui. Todėl buvo priimtas Teisėjų tarybos 2009 m. lapkričio 27 d. nutarimas Nr. 13P-167-(7.1.2), patvirtinantis Numatomų valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymo principų ir kriterijų aprašą, kuris numato asignavimų darbo užmokesčiui paskirstymą, kuomet teismams yra skirti faktinio poreikio neatitinkantys asignavimai darbo užmokesčiui.

Esant nepakankamam finansavimui ir darbo užmokesčio fondo deficitui manome, kad LR Teisėjų atlyginimo įstatymo 6 straipsnis bei 2009 m. balandžio 24 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-71-(7.1.2) patvirtintas Pavyzdinis vienkartinių priemokų teisėjams mokėjimo tvarkos aprašas netenka prasmės ir vienkartinės priemokos reglamentavimas yra visiškai nereikalingas.

Kaip jau minėta, priėmus LR Teisėjų atlyginimo įstatymą buvo visiškai panaikintas kompensavimo teisėjams už savaitgalių ir švenčių dienomis dirbtą laiką mechanizmas, tokiu būdu yra įtvirtintas LR Darbo kodekso neatitinkantis reglamentavimas. LR Darbo kodekso 194 str. numato, kad

už darbą poilsio arba švenčių dieną, jeigu jis nenumatytas pagal grafiką, mokama ne mažiau kaip dvigubai arba darbuotojo pageidavimu kompensuojama suteikiant darbuotojui per mėnesį kitą poilsio dieną arba tą dieną pridedant prie kasmetinių atostogų. Už darbą švenčių dieną pagal grafiką mokamas ne mažesnis kaip dvigubas valandinis arba dieninis atlygis. Be to, LR Darbo kodekso 162 str. numato ratą asmenų, kuriems yra draudžiama dirbti savaitgalių ir švenčių dienomis. Tokiu būdu teisėjai akivaizdžiai yra diskriminuojami visų kitų LR piliečių atžvilgiu. Atsižvelgiant į LR Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 27 d. nutarimu išaiškintus papildomus teisėjo darbui keliamus reikalavimus bei jiems keliamus ypatingus profesinius ir etinius reikalavimus (Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d. nutarimas), akivaizdu, kad toks teisinis reguliavimas teisėjų atžvilgiu yra visiškai nepagrįstas ir neproporcingas teisėjo konstituciniam statusui.

Manome esant neišvengiamai būtina peržiūrėti kompensavimo teisėjams tvarką už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose. Būtina inicijuoti LR Teisėjų atlyginimų įstatymo nuostatų pakeitimą numatant galimybę kompensuoti teisėjams už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, suteikiant jiems per artimiausią mėnesį kitą poilsio dieną arba tą dieną pridedant prie kasmetinių atostogų arba apmokant Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta tvarka.

Pagarbiai,

Apylinkių teismų teisėjų sąjungos
pirmininkas

Vytautas Krikščiūnas